

Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej w Brojciech
w 2023 roku

- Brojce, 2024 rok –

Podstawa prawna przygotowania sprawozdania: art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.)

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia.

W Gminie Brojce funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną zajmująca się pomocą społeczną. Instytucja ta realizuje szereg zadań własnych i zleconych Gminie, ukierunkowanych na zapobieganie najbardziej dotkliwym, niekorzystnym zjawiskom społecznym. Ośrodek w tym celu wykonuje takie zadania jak: praca socjalna, diagnoza środowiska lokalnego i problemów w nim występujących, przyznawanie i wypłacanie zasiłków z pomocy społecznej, kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej, dożywianie dzieci, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym także specjalistycznych usług opiekuńczych, przyznawanie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zapewnienie schronienia osobom tego pozbawionym, sprawianie pogrzebu, realizacja rządowych programów, tworzenie i realizacji gminnych programów profilaktyki i zapobiegania problemom społecznym. Udzielanie pomocy społecznej określone jest poprzez regulacje zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach i przepisach wspomagających.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również inne zadania wynikające z odrębnych przepisów prawa, m.in.: realizacja świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, wypłata stypendiów i zasiłków szkolnych oraz realizacja projektów zewnętrznych, wypłata dodatków mieszkaniowych, dodatku osłonowego oraz wydawanie zaświadczeń w celu ubiegania się o dofinansowanie z Programu „Czyste Powietrze”. Dodatkowo, w 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej kończył realizację zadania z 2022 roku na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (dodatek węglowy) oraz na podstawie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (dodatek dla gospodarstw).

Aby móc realizować powyższe działania Ośrodek dysponuje własnym budżetem, w którym środki finansowe pochodzą z dotacji celowych z budżetu państwa oraz środków własnych gminy.

Rola gminy w realizacji zadań pomocy społecznej jest szczególna. W praktyce indywidualne i zbiorowe potrzeby wspólnoty mieszkańców pojawiają się i są zaspokajane przede wszystkim w środowisku lokalnym. Wspólnota samorządowa za pośrednictwem wyspecjalizowanej administracji w naturalny sposób powinna podejmować działania zmierzające do niwelowania różnic w procesie zaspokajania podstawowych potrzeb, gdy są one wywołane czynnikami niezależnymi od jednostki czy

rodziny. Na szczeblu gminy pomoc społeczna kierowana jest wprost do najbardziej potrzebujących. Skupia się ona na doraźnym rozwiązywaniu konkretnych problemów. Gmina, jako niewielka społeczność, ma możliwość lepszego zidentyfikowania na takim poziomie osób potrzebujących wsparcia. W taki sposób pomoc staje się bardziej efektywna i trafia do tych, którzy jej najbardziej potrzebują.

Zadania własne wynikające z realizacji ustawy o pomocy społecznej

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należą:

1. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych;
2. Sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
3. Udzielanie schronienia, zapewnianie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych;
7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mających dochodów i możliwości uzyskania świadczenia na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
8. Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. Opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. Praca socjalna;
11. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. Prowadzenie i zapewnianie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkania chronionego;
13. Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
14. Dożywanie dzieci;
15. Sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
16. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16a). Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
18. Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

19. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

Do zadań nieobowiązkowych należą:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 3a) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania zlecone Ośrodkowi wynikające z realizacji ustawy o pomocy społecznej

Zgodnie z art. 18 ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę w ramach powyższej ustawy należą:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Informacja o osobach korzystających

Adresatem świadczenia z pomocy społecznej jest zawsze człowiek – osoba fizyczna. W unormowaniach stanowi się, że prawo do pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości nie są w stanie przezwyciężyć trudnej sytuacji, w jakiej się znalazły. W świetle przepisów ustawy o pomocy społecznej świadczeniobiorcą może być osoba fizyczna i rodzina. Za rodzinę uznaje się osoby spokrewnione lub niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Ustawodawca dokonuje rozróżnienia w stosunku do świadczeniobiorcy będącego osobą w rodzinie czy osobą samotnie

gospodarującą. Statut osoby korzystającej z pomocy społecznej w dużej mierze został ukształtowany przez zasady uznaniowości i roszczeniowości. Można stwierdzić, że każdej osobie znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej przysługuje pomoc socjalna.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

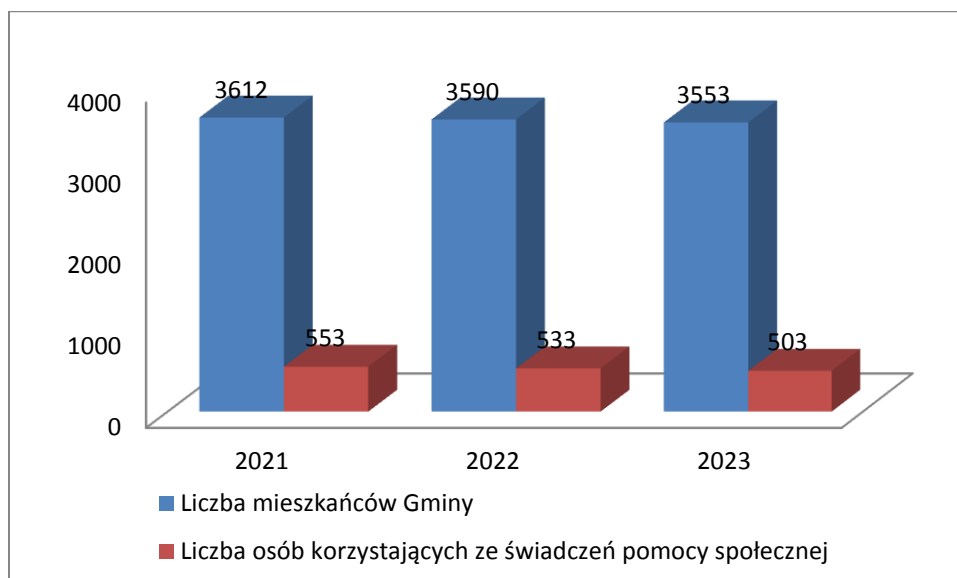
1. ubóstwa
2. sieroctwa
3. bezdomności
4. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
5. bezrobocia
6. niepełnosprawności
7. długotrwałej lub ciężkiej choroby
8. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
9. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze
10. alkoholizmu lub narkomanii
11. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu zakładu karnego
12. klęski żywiołowej lub ekologicznej
13. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wylicza powody, dla których udziela się pomocy społecznej. Należy podkreślić, że katalog ten, chociaż szeroki, nie jest zamknięty. Ustawa, używając określenia „w szczególności z powodu”, pozostawia możliwość przyznania pomocy także z innych przyczyn, niewymienionych powodów. Jest to tym słuszniejszy, że życie i rozwój cywilizacji niesie ze sobą nowe zjawiska, w tym takie, których trudno się spodziewać.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

1. osobie samotnie gospodarującej - **776 zł**
2. osobie w rodzinie - **600 zł**
3. rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej "kryterium dochodowym rodziny", przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z w/w okoliczności.

Wykres 1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i OPS w Brojcach.

Formy pomocy i zakres udzielanych świadczeń

Do najczęstszych przyczyn przyznawania pomocy w gminie Brojce należy bezrobocie, ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba. Są to trzy główne przyczyny, które w poważnym stopniu i skali determinują problemy społeczne, ale są też inne, które można wskazać jako marginalne. Według danych OPS w 2023 roku z pomocy skorzystało 180 rodzin w których skład wchodziły 503 osoby. Z tytułu występującego w rodzinie bezrobocia pomoc przyznano 109 rodzinom w których było 327 osób. Z tytułu ubóstwa pomoc przyznano 104 rodzinom w których było 281 osób. Z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby pomoc przyznano 81 rodzinom w których w skład wchodziło 189 osób. Mieszkańcy utrzymują się głównie z rolnictwa, pracy najemnej oraz świadczeń z pomocy społecznej, a głównym problemem większości rodzin z terenu Gminy Brojce jest brak formalnego zatrudnienia, brak umiejętności radzenia sobie w nowych warunkach i przystosowania się do nowej rzeczywistości społeczno – zawodowej, co często również skutkuje pogorszeniem stanu zdrowia (choroby, nałogi). Coraz więcej osób cechuje się szczególnie niekorzystną sytuacją na rynku pracy na którą wpływ ma głównie niski poziom wykształcenia, brak wymaganych na lokalnym rynku pracy kwalifikacji zawodowych, dysfunkcje społeczne oraz życiowa, często dziedziczona, bezradność w sprawach zawodowych i rodzinnych, a także w wielu przypadkach znacznie utrudniony dojazd do pobliskich miejscowości ze względu na brak dogodnych połączeń komunikacyjnych.

Tabela 1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej z podziałem na liczbę rodzin i liczbę osób w tych rodzinach w latach 2021-2023

Przyczyny przyznania pomocy	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	112	303	119	327	104	281
bezrobocie	113	348	119	356	109	327
niepełnosprawność	37	91	35	93	53	129
długotrwała lub ciężka choroba	66	147	75	160	81	189
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	7	25	10	35	10	35
alkoholizm	14	25	12	20	9	13
narkomania	0	0	0	0	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	38	171	36	167	31	148
przemoc w rodzinie	0	0	1	3	1	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy tutejszy Ośrodek udziela pomocy między innymi w formie pracy socjalnej, przyznawanych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Poniżej znajdują się zestawienia form udzielanej pomocy z uwzględnieniem liczby osób i rodzin korzystających z danej formy.

Tabela 2: **Formy i zakres udzielanej pomocy społecznej z uwzględnieniem liczby osób korzystających**

<i>Nazwa świadczenia / formy pomocy</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>	<i>Kwota poniesionych wydatków</i>
Zasiłek stały	23	25	160 464
Zasiłek okresowy	79	185	157 329
Schronienie (opłata za pobyt w schronisku dla bezdomnych)	2	4	9 366
Pomoc w formie bezpłatnego posiłku, w tym:	68	273	289 698
Pomoc w formie bezpłatnego posiłku dla dzieci	61	266	264 041
Usługi opiekuńcze	15	16	51 748
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11	44	127 905
Zasiłek celowy na zakup żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	83	258	71 130
Pomoc w postaci produktów żywnościowych - Program FEAD 2014-2020 (podprogram 2020)	232 skierowania	613	xxx
Odpłatność gminy za pobyt mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej	10	14	270 461
Ubezpieczenie zdrowotne	241 świadczeń	x	14 341
Zasiłek celowy oraz specjalny zasiłek celowy na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych	58 świadczeń	x	13 186
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	x	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

W ramach dodatkowych zadań Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również świadczenia rodzinne, alimentacyjne i wychowawcze - Program 500+ - w części dotyczącej koordynacji, dodatki mieszkaniowe, stypendia oraz zasiłki szkolne. Poniżej znajduje się zestawienie uwzględniające formy pomocy w ramach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych z informacją o liczbie rodzin korzystających z danej formy.

Tabela 3: Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, świadczenia wychowawczego w 2023 roku.

Świadczenia rodzinne, alimentacyjne i wychowawcze	Liczba wniosków / świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki rodzinne - wnioski	137	xxx
Zasiłki rodzinne - liczba świadczeń	2678	303 160,18
Dodatki do zasiłku rodzinnego - liczba świadczeń	x	x
z tytułu urodzenia dziecka	11	9 097,44
z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4	302,60
z tytułu samotnego wychowania dziecka	133	22 954,72
z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	114	11 980
z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	262	13 592,75
podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - zamieszkanie poza domem rodzinnym	84	8 860,32
z tytułu podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - dojazdy	335	21 719,09
z tytułu wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	557	50 680,32
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	16	16 000
Świadczenie rodzicielskie	137	123 266,90
Zasiłek pielęgnacyjny	1840	397 154,6
Świadczenie pielęgnacyjne	292	712 948,70
Specjalny Zasiłek Opiekuńczy	44	27 280
Zasiłek Dla Opiekuna	12	7 440
Świadczenie wychowawcze (500+)	4	2 000
Jednorazowe świadczenie „Za Życiem”	2	8 000
Świadczenie „Dobry Start” (300+)	0	0
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego - wnioski	25	xxx
Fundusz Alimentacyjny - liczba świadczeń	429	184 868,16
Liczba osób uprawnionych do alimentów	41	xxx

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

Tabela 4. Realizacja stypendiów i zasiłków szkolnych w 2023 roku

Liczba osób, którym przyznana była pomoc w formie stypendium szkolnego: 64 osoby.

Dla 9 rodzin zostało wydanych 17 decyzji odmownych w sprawie pomocy z uwagi na przekroczone kryterium dochodowe.

łącznie wypłaconych zostało 484 świadczeń.

Koszt całkowity zadania (kol.2+kol.3)	Wysokość wykorzystanej dotacji	Środki własne	% udział środków własnych (3/1)	Stypendia szkolne		Zasiłki szkolne	
				dotacja	środki własne	dotacja	środki własne
45366,63	36293,30	9073,33	20,00%	35093,30	8773,33	1200	300

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

Tabela 5: Realizacja dodatków mieszkaniowych w 2023 roku

Ilość przyjętych wniosków o dodatek	29
Ilość wydanych decyzji przyznających	26
Ilość decyzji odmownych	3
Ilość wypłaconych świadczeń	165
Ilość rodzin korzystających z dodatku	18
Kwota wypłaconych świadczeń	39 800,26 zł
Średnia wartość dodatku	241,21 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

Pozostałe zadania :

Karta Dużej Rodziny (KDR)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach realizuje rządowy program dla rodzin wielodzietnych zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o „Karcie Dużej Rodziny“. Karta to system zniżek dla rodzin wielodzietnych w zakresie zakupów: artykułów spożywczych, edukacji, kultury, łączności, mieszkania, odzieży i obuwia, sportu, rekreacji, turystyki, transportu, usług, usług na odległość. Program zniżek dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny jest niezwykle rozwinięty, uczestniczy w nim niemal 25 tysięcy firm w Polsce, a uprawnienia do rabatów przysługują milionom Polaków. Miejsca honorujące „Kartę Dużej Rodziny“ oznaczone są specjalną naklejką.

Od 1 stycznia 2019 roku uprawnienie do Karty Dużej Rodziny uzyskali wszyscy rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci - bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. **W 2023 roku do tutejszego Ośrodka wpłynęło 51 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny .**

Czyste powietrze

Ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Zmiany weszły w życie z dniem 1 października 2020 r.

Zgodnie z art. 411 ust. 10g – 10s ww. ustawy wójt, burmistrz, prezydent miasta ma obowiązek wydawania zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w ramach Priorytetowego Programu „Czyste Powietrze“. Złożenie wniosku o dofinansowanie jest uwarunkowane posiadaniem takiego zaświadczenia.

Zaświadczenia wydawane są w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie. To zadanie od października 2020 jest realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach, w roku 2021 wystawiono 21 takich zaświadczeń, w 2022 roku wystawiono 7 zaświadczeń natomiast **w 2023 roku wydano 22 zaświadczenia.**

Pomoc dla Obywateli Ukrainy

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach realizował zadania:

- świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy
- świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

- jednorazowe świadczenie pieniężne przysługujące obywatelom Ukrainy w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe

W 2023 r. łączna kwota wydatków na ten cel wyniosła 8 776,00 zł i w całości pochodziła ze środków z Funduszu Pomocy (bez udziału środków własnych).

Dodatek osłonowy

17 grudnia 2021 r. Sejm przyjął ustawę o dodatku osłonowym. Jest to **kluczowy element rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności.**

W 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach nie realizował niniejszego zadania z uwagi na brak aktu prawnego uprawniającego do udzielania pomocy w tej formie.

Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej

Utworzenie i utrzymywanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 ustawy o pomocy społecznej. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Brojcach w roku sprawozdawczym zatrudnionych na podstawie umowy o pracę było 12 osób, na podstawie umowy cywilno – prawnej: 6 osób; łącznie: 18 osób.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy jw. OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalnych na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy.

W roku 2023 było zatrudnionych 3 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających rodzinne wywiady środowiskowe.

W ramach środków własnych w wysokości 60 502,11 zł oraz dotacji w ramach Programu Asystent rodziny na rok 2023 w wysokości 8 961,01 zł Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach zatrudniał łącznie dwóch asystentów rodziny, każdy w ½ wymiaru czasu pracy.

Tabela 6: Zestawienie zatrudnienia (umowa o pracę i umowy cywilno – prawne) w Ośrodku Pomocy Społecznej w Brojcach

Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach		
Osoby zatrudnione w OPS Brojce w 2023 r. łącznie		18 osób
Kierownik		1
Pracownicy socjalni		3
W tym	Starszy pracownik socjalny	1
	Pracownik socjalny	2
Pozostali pracownicy		14
W tym	Obsługa świadczeń i innych zadań realizowanych przez OPS Brojce	2
	Opiekunka środowiskowa	4
	Pracownik ds. administracyjnych	2
	Asystent rodziny	2
	Usługi transportowe	1
	Usługa sprzątanania	1
	Specjaliści (terapeuta, psycholog)	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

Informacja o realizowanych projektach w 2023 roku

1. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD)

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1), zwanego dalej rozp. FEAD.

PO PŻ jest finansowany ze środków Unii Europejskiej (FEAD) i ze środków krajowych (budżet państwa) w podziale 85% i 15%. Alokacja Funduszu dla Polski na okres realizacji w latach 2014-2020 wynosi około 473 mln EUR (w cenach bieżących). Wkład środków krajowych wynosić będzie około 83 mln EUR.

PO PŻ przyczyniać się będzie do ograniczania ubóstwa poprzez *zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.*

Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów

odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana będzie w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, które będą przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie.

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach, który jednocześnie pełni funkcję Organizacji Partnerskiej Lokalnej, wydającej żywność (w podprogramie 2021+), wydał 232 skierowań z czego łącznie skorzystało 613 osób w rodzinach na terenie całej gminy.

Wniosek aplikacyjny dla projektu Gminy Brojce, opracowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach, w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2023 r. nie został zakwalifikowany do realizacji.

Informacja finansowa z wykorzystania budżetu w 2023 roku

Rozdział	Rodzaj zadania	Plan	Wydatki	Finansowane ze środków własnych	Finansowane z dotacji
85202	Domy Pomocy Społecznej (opłata za pobyt mieszkańców gminy w DPS)	271 200,00	270 461,47	270 461,47	0,00
85508; 85510	Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	409 373,94	395 242,27	395 242,27	0,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, w tym koszty obsługi oraz Świadczenie wychowawcze, w tym koszty obsługi	2 240 695,11	2 186 594,18	46 366,48	2 140 227,70
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia pomocy społecznej, w tym: za osoby pobierające zasiłek stały lub uczestniczące w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub Klubie Integracji Społecznej; ubezpieczenie zdrowotne za dzieci w wieku przedszkolnym	18 234,00	14 882,50	0,00	14 882,50
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie opiekuńcze z tytułu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną	46 868,00	46 508,86	0,00	46 508,86
85214	Zasiłki i pomoc w naturze, w tym:	181 990,00	170 126,86	13 186,00	156 940,86
	Zasiłki okresowe	166 990,00	156 940,86	0,00	156 940,86
	Zasiłki celowe	15 000,00	13 186,00	13 186,00	0,00
85216	Zasiłki stałe	162 950,00	159 184,68	0,00	159 184,68
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	613 624,10	602 307,20	475 584,20	126 723,00
		dot. 126 723,00	126 723,00	0,00	126 723,00
		śr. wł. 486 901,10	475 584,20	475 584,20	0,00
85228	Usługi opiekuńcze (wynagrodzenie opiekunek)	140 813,66	128 566,70	128 566,70	0,00
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami	131 385,00	131 385,00	0,00	131 385,00
85230	Pozostała działalność – realizacja Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Dot. 276 713,00	391 046,33	114 333,33	276 713,00
	Pomoc w formie posiłku	Śr. wł. 114 333,33	319 916,33		
	Zasiłki celowe na zakup żywności	391 046,33	71 130,00		
85504	Wspieranie rodzin i system pieczy zastępczej (zatrudnianie asystenta rodziny)	77 430,64	69 463,12	60 502,11	8 961,01
RAZEM		4 685 610,78	4 565 769,17	1 504 242,56	3 061 526,61

W 2023 roku w ramach działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę 98.677,92 zł, z tego przekazanych na dochody własne gminy Brojce zostało 5.036,22 zł

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne z oceną sytuacji osoby potrzebującej pomocy, lecz zależne od możliwości finansowych Ośrodka, ale to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Współczesna administracja pomocy społecznej nie powinna utrzymywać obywateli a jedynie wspomagać ich w zaspokajaniu usprawiedliwionych potrzeb. Stopień korzystania przez mieszkańców gminy Brojce ze świadczeń pomocy społecznej jest dość wysoki. Blisko 15% mieszkańców gminy jest beneficjentem Ośrodka Pomocy Społecznej. Korzystanie przez podopiecznych z pomocy pieniężnej i niepieniężnej przekłada się na zaawansowane wydatki. Przy wciąż rosnących wydatkach na pomoc społeczną Rząd ustanawia i przekazuje jednostkom samorządu terytorialnego kolejne zadania z zakresu polityki społecznej. Na podstawie rozpoznania potrzeb OPS opracował prognozę potrzeb finansowych związanych z realizacją zadań na rok 2024, które zostały przedstawione w budżecie na 2024 rok.